

Уебинар „Език и професионална комуникация 4“

Language and Professional Communication 4 Webinar

Магдалена Маркова

Софийски университет „Св. Климент Охридски“ (България)

Magdalena Markova

Sofia University “St. Kliment Ohridski” (Bulgaria)

На 18 юни 2021 г. се проведе уебинар на тема „Език и професионална комуникация 4 – Изследвания и практики на учене, преподаване и оценяване на чужди езици за общи и професионални цели“ в рамките на проект на ФНИ – СУ № 80-10-134 / 26.03.2021 г.

Поводът за организирането му е 45-годишният юбилей, който катедра „Западни езици“ отбелязва през 2021 г. През тези четиридесет и пет години катедрата е осигурявала езиково обучение по френски, немски, английски, испански и италиански език на високо професионално равнище, като едновременно с това е била проводник на културата, науката и висшите ценности на Европа и европейските цивилизации сред десетките хиляди студенти, които е обучавала. Опит за продължаването на тази академична традиция, наред с обогатяването ѝ с нови научни идеи, методи и практики, е организирането и провеждането на уебинара.

Както подсказва заглавието му, темата за езиковото обучение, целящо ефективна комуникация и подготовка за професията, е сред актуалните теми, разисквани в катедрата, и от дълги години е във фокуса на търсенията на преподавателите ѝ, за което свидетелстват трите издадени преди това сборника, посветени на нея (2012, 2017, 2019). Четвъртото издание, което предстои и вече е в процес на подготовка, стартира с уебинара, чиято цел е да даде възможност на преподавателите да представят най-новите си проучвания, гледни точки и хипотези във връзка с тази тема, както и със свързани с нея подтеми.

Фокусът на уебинара „Език и професионална комуникация 4“ бе поставен върху изследването на езиковите практики – на ползване, на учене, на

преподаване, на превод и медиация и др., – които понасят най-осезаемо въздействието на факторите на съвремието като глобализацията и свързаните с нея езикова универсализация, езикова специализация и професионализация на академичната подготовка, както и, разбира се, не на последно място, световната здравна криза, предизвикана от Ковид-19.

Научният уебинар се проведе изцяло онлайн в средата на *Microsoft Teams*, като „наложителната“ мултимодалност на комуникацията между участниците в срещата бе знак за актуалността и важноста на темите, разглеждани в нея. Уебинарът беше открит от председателя на организационния екип гл. ас. д-р Магдалена Маркова. Първо проф. д-р Мария Стойчева, функционален ректор на Софийския университет, поднесе приветствие към участниците, като сподели, че темите, свързани с работа в онлайн среда в необичайна ситуация, са полезни за университета, тъй като очертават добри практики. Тя изтъкна също, че професионалната комуникация е поле, което се развива в настоящото динамично време и в него се появяват нови потребности и нови професии, следователно е необходимо своевременно да се идентифицират параметрите на професионалната комуникация. След това проф. д-р Мадлен Данова, декан на Факултета по класически и нови филологии, поднесе приветствие към научния форум, като очерта редица нови тенденции в развитието на науките за езика и комуникациите, сред които особено ярко се открий съществената роля, която играе и ще играе занапред изкуственият интелект в различните конфигурации, среди и нива на общуване. Накрая доц. д-р Галина Павлова представи предишните етапи на работа по проекта „Език и професионална комуникация“.

Официалната част на уебинара продължи с пленарния доклад, изнесен от проф. д-р Дияна Янкова от Нов български университет, на тема „За някои аспекти на юридическите текстове в различен правен контекст и предизвикателствата при превод“. Акцентът беше поставен върху необходимостта от прилагането на различни подходи при превод на юридическите текстове, като бяха представени и онагледени с примери редица тактики и стратегии, приложими спрямо този, за когото превеждаме, и конкретния комуникативен юридически контекст.

След приключването на официалната част форумът премина към работа по отделни тематични секции, общо три на брой. Първата секция с водещ доц. д-р Галина Павлова бе посветена на теоретични и методологични аспекти в изследванията на чуждите езици за общи и професионални цели. Представени бяха подходи в езиковото обучение, базирани на най-нови научни изследвания, като бяха засегнати различни езикови аспекти – произношение, синтаксис, говорни умения, – както и по-глобални подходи за учене и преподаване. Доц. д-р Георги Жечев открий концепцията за медиативна фонетика и като цяло за медиацията като модерен преподавателски метод при прилагането на иновативния мултисензорен и мултикогнитивен подход. Редица доклади

наблегнаха както на предизвикателствата, така и на предимствата, които дава онлайн обучението по различни езици: френски, немски, японски. Показани бяха примерни техники, използвани в е-обучението, които повишават самостоятелността и дисциплината на учещите, при това без да копират автоматично присъственото обучение. Подробно бяха описани всички фактори, които са от значение за провеждането на едно успешно обучение в онлайн среда. Представени бяха различните комплексни подходи за преподаване и изучаване на френски език за специалността, за професионални цели и за университетски цели с оглед да се дискутира връзката между билингвизъм и инструментализация на езика. Двете концепции бяха поставени в континуум и бе направен изводът, че извеждането до крайност на която и да било от тях би провалило езиковия проект на учещите (гл. ас. д-р Магдалена Маркова). Представен беше също така конкретен експеримент с цел да се установи дали изпълнението на различни езикови задачи в онлайн среда, по-специално с използване на функцията „работа в екипни стаи“ в *Big Blue Button* в *Elearn*, подпомага развитието на говорните умения на студентите от различни курсове по специализиран немски език и по словообразуване (доц. д-р Галина Павлова и гл. ас. д-р Пламен Цветков).

Втората секция бе посветена на електронното дистанционно обучение по чужди езици за общи и професионални цели. Представянето на разнообразни конкретни педагогически методи за обучение по език най-вече за професионални цели се очерта като ръководна нишка в тези секция. Става дума за методи като игровизацията и симулацията, изработването на мисловна карта за по-добро усвояване на определен граматически елемент, както и методите за организиране и провеждане на виртуално събитие и др. Направени бяха съпоставки между прилагането на тези методи в присъствена и онлайн среда, като се изтъкнаха фино наблюдаваните предимства и недостатъци в единия и в другия случай. Разяснена бе конкретна система на оценяване и връзката ѝ с организацията и протичането на учебния процес в Бакинския славянски университет (доц. д-р Бисерка Велева).

Третата секция бе обединена от темата за връзката между академичните практики и професионалната реализация чрез чуждите езици за общи и професионални цели. Тази секция бе място на най-разнообразни и оригинални ракурси към проблематиката на специализираната езикова подготовка на студентите и степента, в която тя е адекватна на непосредствените нужди от придобиване на езикови и комуникативни умения, продиктувани от императивите на пазара и на динамичния живот в съвременните общества. Първият доклад (гл. ас. д-р Пенка Христова) бе посветен на многоезичието в широк смисъл (както в даден географски район, така и у отделния индивид), като резултатите от проведените анкети дават основание да се смята, че положителните нагласи са разнообразни и преобладават сред студентите от редица специалности. Интересни примери за необходимостта от свързаност (и нали-

чието на известна такава) между придобитото в университета и прилаганото в професията филологическо знание бяха дадени с изложенията, посветени на професионалната реализация на студенти от Факултета по класически и нови филологии и от други факултети на Софийския университет в изнесената в България индустрия (гл. ас. д-р Иван Тенев) и на предизвикателствата, пред които са изправени преподаватели и студенти във френскоезичната програма по управление и икономика от Стопанския факултет на Софийския университет, като беше изтъкната стратегията за професионализация на езиковото обучение в тази програма (доц. д-р Соня Георгиева). Пак в тясна връзка с основната теза за необходимостта от професионално усъвършенстване чрез езиковите и комуникативните умения (част от които се включва в широкия набор от т.нар. меки умения) бяха изнесени и доклади, които разгледаха в подробности различни стратегии, например стратегии за развиване на умения за устно изложение в академична и професионална среда (доц. д-р Светлана Димитрова-Гюзелева), стратегии за изразяване на учтивост, по-специално в дипломатическата кореспонденция (ас. Катерина Христозова), стратегии на заимстване на лексика при междуезикови контакти в сферата на туризма (гл. ас. д-р Мартин Ненов).

В заключителната част на уебинара редица участници поздравиха катедрата с 45-годишния ѝ юбилей и изразиха задоволството си от високото ниво на изнесените доклади, от разнообразието на разискваните теми и предлаганите решения и приветстваха академичния дух и атмосфера, както и трансверсалния подход при организирането на форума.

Успешното провеждане на уебинара ще бъде последвано от издание, в което ще се поместят по-голямата част от докладите. Това ще даде възможност на по-широка публика да проследи разгръщането на тематиката, концептуализирането на проблемите, изнесените резултати от изследванията и предложените решения на поставените проблеми.

Гл. ас. д-р Магдалена Маркова

m.markova@uni-sofia.bg

Софийски университет „Св. Климент Охридски“

бул. „Цар Освободител“ 15, София 1504

България

Assist. Prof. Magdalena Markova, PhD

m.markova@uni-sofia.bg

Sofia University ‘St. Kliment Ohridski’

15 Tzar Osvoboditel Blvd., Sofia 1504

Bulgaria